

มาตุ (มารดา, แม่) เป็นอิตถीलึงค์แจกอย่างนี้

ข้อควรรู้

อาลปะนะ ใช้ อมม อมมา

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหูวจนะ
ปจมา	มาตา ลง ลี ปจมา. เอก. เอา อุ กับ ลี เป็น อา อ.มารดา	มาตโร ลง โย ปจมา. พหู. เอา อุ เป็น อร แปลง โย เป็น โอ มาตโร อ.มารดา ท.
ทุตติยา	มาตริ์ ลง อํ ทุตติยา. เอก. เอา อุ เป็น อร ลง อํ คง อํ ไว้ = มาตริ์ ซึ่งมารดา สู่มารดา ยังมารดา ลั่นมารดา ตลอดมารดา กะมารดา เฉพาะมารดา	มาตโร ลง โย ทุตติยา. พหู. เอา อุ เป็น อร แปลง โย เป็น โอ มาตโร ซึ่งมารดา ท. สู่มารดา ท. ยังมารดา ท. ลั่นมารดา ท. ตลอดมารดา ท. กะมารดา ท. เฉพาะมารดา ท.
ตติยา	มาตธา ลง นา ตติยา. เอก. เอา อุ เป็น อร แปลง นา เป็น อา = มาตธา มาตุยา ลง นา ตติยา. เอก. แปลง นา เป็น ยา = มาตุยา	มาตธาหิ ลง หิ ตติยา. พหู. เอา อุ เป็น อร ลง หิ คง หิ ไว้ ที่มะ อ เป็น อา =มาตธา หิ มาตธาหิ ลง หิ ตติยา. พหู. เอา อุ เป็น อร แปลง หิ

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
	<p>ด้วยมารดา โดยมารดา อันมารดา ตามมารดา เพราะมารดา มีมารดา ด้วยทั้งมารดา ข้างมารดา ทางมารดา</p>	<p>เป็น ภิ ทีฆะ อ เป็น อา = มาตรการิ มาตุหิ ลง หิ ตติยา. พหุ. ลง หิ คง หิ วั ทีฆะ อุ เป็น อุ =มาตุหิ มาตุภิ ลง หิ ตติยา. พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ ทีฆะ อุ เป็น อุ =มาตุภิ มาตรการิ มาตรการิ มาตุหิ มาตุภิ ด้วยมารดา ท. โดยมารดา ท. อันมารดา ท. ตามมารดา ท. เพราะมารดา ท. มีมารดา ท. ด้วยทั้งมารดา ท. ข้าง มารดา ท. ทางมารดา ท.</p>
<p>จตุตถิ</p>	<p>มาตุ ลง ส จตุตถิ. เอก. ลง ส ลบ ส = มาตุ</p>	<p>มาตรการัน ลง น จตุตถิ. พหุ. เอา อุ เป็น อร ลง น คง น</p>

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
	<p>มาตุยา ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ส เป็น ยา = มาตุยา มาตุ มาตุยา แก่มารดา เพื่อมารดา ต่อมารดา</p>	<p>ไว้ ทีฆะ อ เป็น อา = มา ตรานัน มาตุนัน ลง นัน จตุตถิ. พหุ. ลง นัน คง นัน ทีฆะ อุ เป็น อุ =มาตุนัน มาตรานัน มาตุนัน แก่มารดา ท. เพื่อมารดา ท. ต่อมารดา ท.</p>
<p>ปัลลจมี</p>	<p>มาตรา ลง สุมา ปัลลจมี. เอก. เอา อุ เป็น อร แปลง สุมา เป็น อา มาตรา แต่มารดา จากมารดา กว่ามารดา เหตุมารดา</p>	<p>มาตราหิ ลง หิ ปัลลจมี. พหุ. เอา อุ เป็น อร ลง หิ คง หิ ไว้ ทีฆะ อ เป็น อา = มา ตราหิ มาตราภิ ลง หิ ปัลลจมี. พหุ. เอา อุ เป็น อร แปลง หิ เป็น ภิ ทีฆะ อ เป็น อา = มาตราภิ มาตุหิ ลง หิ ปัลลจมี. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ ทีฆะ อุ เป็น อุ=มาตุหิ</p>

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
		<p>มาตุภี ลง หิ ป็ลจมี. พหุ. แปลง หิ เป็น ภี ที่ฆะ อุ เป็น อุ =มาตุภี มาตราหิ มาตราภี มาตุหิ มาตุภี แต่มารดา ท. จากมารดา ท. กว่ามารดา ท. เหตุมารดา ท.</p>
<p>ฉัญจี้</p>	<p>มาตุ ลง ส ฉัญจี้. เอก. ลง ส ลบ ส = มาตุ มาตุยา ลง ส ฉัญจี้. เอก. แปลง ส เป็น ยา= มาตุยา มาตุ มาตุยา แห่งมารดา ของมารดา เมื่อมารดา</p>	<p>มาตรานัน ลง นัน ฉัญจี้. พหุ. เอา อุ เป็น อร ลง นัน คง นัน ที่ฆะ อ เป็น อา = มาตรานัน มาตุนัน ลง นัน ฉัญจี้.พหุ. ลง นัน คง นัน ไว้ ที่ฆะ อุ เป็น อุ = มาตุนัน มาตรานัน มาตุนัน แห่งมารดา ท. ของมารดา ท. เมื่อมารดา ท.</p>
<p>สัตตมี</p>	<p>มาตริ ลง สมี สัตตมี. เอก. เอา อุ เป็น อร แปลง สมี เป็น อิ =</p>	<p>มาตราสุ ลง สุ สัตตมี. พหุ. เอา อุ เป็น อร ลง สุ คง สุ</p>

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
	<p>มาตริ ในมารดา ไกล้มารดา ที่มารดา ครั้นเมื่อมารดา ในเพราะมารดา เนื้อมารดา บนมารดา ณ มารดา</p>	<p>ไว้ ที่มะ อ เป็น อา = มาตรา สุ มาตุสุ ลง สุ สัตตมี. พหุ. ลง สุ คง สุ ไว้ ที่มะ อุ เป็น อุ =มาตุสุ มาตราสุ มาตุสุ ในมารดา ท. ไกล้มารดา ท. ที่มารดา ท. ครั้นเมื่อมารดา ท. ในเพราะมารดา ท. เนื้อมารดา ท. บนมารดา ท. ณ มารดา ท.</p>
<p>อालปนะ</p>	<p>มาตา (อมฺม) ลง ลี อาลปน. เอก. เอา อุ กับ ลี เป็น อา เน้ะมารดา คู่ก่อนมารดา ข้าแต่มารดา</p>	<p>มาตโร (อมฺมา) ลง โย อาลปน. พหุ. เอา อุ เป็น อร แปลง โย เป็น โอ =มาตโร เน้ะมารดา ท. คู่ก่อน มารดา ท. ข้าแต่มารดา ท.</p>

ธิตฺ (ธิตา) แจกเหมือน มาตุ

วิภัตติ	เอก.	พหู
ป.	ธิตา	ธิตโร
ท.	ธิตริ	ธิตโร
ต.	ธิตรา ธิตฺยา	ธิตราหิ ธิตราภิ ธิตฺหิ ธิตฺภิ
จ.	ธิตฺ ธิตฺยา	ธิตฺรานํ ธิตฺนํ
ปญ.	ธิตรา	ธิตราหิ ธิตราภิ ธิตฺหิ ธิตฺภิ
ฉ.	ธิตฺ ธิตฺยา	ธิตฺรานํ ธิตฺนํ
ส.	ธิตฺริ	ธิตฺราสุ ธิตฺฺสุ
อา.	ธิตา	ธิตโร

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ความรัก ในธิตา ของมารดา ผู้เป็นที่พึ่งของลูกเขย ท. ผู้
เกียจคร้าน ในหมู่บ้าน ๑

๒. อ.แก้วมณี ดวงใหญ่ ในมือ ท. ของธิตา ผู้ตีอยู่ (ปทรนฺตี) ซึ่ง
มารดา ของตน ๑

๓. อ.บุตร ท. ของน้องชายผู้น้อยที่สุด ผู้ไปอยู่ (คจฺฉนฺต) กับ
ด้วยมารดา ผู้มีศรัทธา ในศาสนา ของพระพุทธเจ้า ๑

ทดสอบการแปลบาลี

๑. มาตุ นาถสฺส ปิตุโน ฌนํ เทนฺตสฺส รหฺโถ ฐิตฺยา คพฺเภ ปณฺณานิ ฯ
๒. อิทฺถาย โกสมฺพิยํ ฌนฺวโต เสฏฺฐจิสฺส ปาสาทฺเท วสนฺเต (อยู่อยู่)
ปิตริ สินฺโห ฯ

ปิตุ มาตุ ภาคู ฐิตู ต่อกับ โต แปลง อุ เป็น อิ
ปิตีโต มาติโต ภาคีโต ฐิตีโต ฯ

ปัญหาท้ายบท

อ.ครุ ท. ของธิดา ท. ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ของพี่ชายผู้เจริญที่สุด ผู้รัก
ใคร่อยู่ (ปิยายนุต) ในบิดา ผู้เป็นที่พึ่ง ของมารดา ในเรือน ฯ

อ.สุนัข ท. ตัวคูร้าย ไกล่คอก ของสุกร ท. ตัวอ้วน ของธิดาของ
ลูกเขย ของผู้เจริญ คนหนึ่ง ในแคว้นแคว้น แห่งพระราช
ผู้มีบุญ ฯ

อ.เปลวแห่งไฟ ในเรือนของบิดาผู้ประหารอยู่(ปหรนุต) ซึ่ง
พระราชฯ ผู้คูร้าย ต่อของน้องชายผู้น้อยที่สุดของตน ฯ